

Lähidemokratiatapaaminen 3/2018

Aika 27.11.2018 klo 17-19.30

Paikka Vartsalan työväentalo

Läsnä 32 osallistujaa (osallistujaluettelo liitteenä), jotka edustivat seuraavia yhteisöjä: Salon kaupunki, Rikala-seura, Vartsalan kyläyhdistys, Angelnien kyläyhdistys, Kuusjoki-seura, Särkisalokotiyhdistys, Märynummen kyläyhdistys, Perniön kirkonkyläyhdistys, Särkisalon pitäjäyhdistys SärFin, Koski as. kyläyhdistys, Hajalan kyläyhdistys, Suomen kylät, Vartsalan työväenyhdistys ja Vartsalan Sauva.

1. Lasse Rannikko: Vartsalan työväentalo

Työväenyhdistyksen puheenjohtaja Lasse Rannikko toivotti kylätoimijat tervetulleiksi työväentaloon ja kertasi lyhyesti talon 102-vuotisen historian, johon on sisältynyt sekä vaikeita aikoja että menestystä. Nyt talo toimii kylän kokoontumis- ja harrastuspaikkana ja on arki-iltaisin käytössä joka ilta.

2. Lauri Inna: kokouksen avaaminen ja ajankohtaiskatsaus

Kaupunginjohtaja Lauri Inna kertoi, että kaupungin uuden strategian laatiminen saatiin hyvin maaliin. Strategia perustuu pitkälle tulevaisuuteen tähtääviin kärkihankkeisiin. Nyt on kuitenkin noussut uusia ajankohtaisia ongelmia. Verotulojen kertymä, sisäilmaongelmat, oppimisympäristön kehittämisen uudet haasteet ja syntyvyyden aleneminen vaativat myös toimia. Verotulojen muutos oli dramaattinen, mutta oikeaan suuntaan on jo menty, kustannuksia on koko ajan saatu alenemaan.

Pidemmällä tähtäimellä Salon näkymät ovat edelleen valoisat, osana Etelä-Suomen ja Varsinais-Suomen kasvavia seutuja. Yhteydet näyttäisivät edelleen paranevan, kun on saatu runsaasti kannatusta tunnin junalle ja Salon palvelurakenne on erittäin hyvä, mutta väestökehitys on edelleen haaste. Teknistä osaamista meillä on ja uskallusta. Yritykset ovat huomanneet tämän ja Salo on jo saanut runsaasti uusia yrittäjiä.

Väestökadun jatkuminen on yllättänyt, viime kuussa tuli edelleen minusta 29 henkilöä. Tähän pyritään vastaamaan kaavoituksella, varustamalla uusia tontteja kunnallistekniikalla jne.

3. Keskustelu: joukkoliikenne

– **Keskustelun** aikana kysyttiin muun muassa joukkoliikenteestä.

Paikallisiikenne uudistuu, kun se siirtyy kaupungin järjestämäksi ostopalveluksi ja siitä keskustellaan seuraavassa lähidemokratiatapaamisessa helmikuussa.

Seutuliikenteen osalta Inna kertoi, että tutkitaan eri vaihtoehtoja, mutta tavoitteena on yhteinen seutulippu Turun seudun kanssa.

Kaukoliikenteestä Innalla oli myös hyviä uutisia: Vainion liikenteellä on jo pitkälle menevät suunnitelmat Pohjolan liikenteen lakkautettavien vuorojen korvaamiseksi.

4. Henrik Hausen: edellisen kokouksen aloitteet

Kaupungin opastauluja uudistetaan. Yhteensä näitä opastauluja on noin 20. Kotiseutu- ja kyläyhdistyksiltä on pyydetty palautetta, muutamilta alueilta vastausta odotetaan edelleen. Viestinnän kanssa on sovittu, että pitäjien vaakunoita ei laiteta tauluihin, sen sijaan pitäjäyhdistyksen nettiosoite voidaan laittaa, jos sitä pyydetään ja nettisivu pidetään päivitettyinä. Myös palveluja kuten päiväkodit laitetaan opaskylttien kartalle, se edistää alueen asukasmarkkinointia.

– Perniön kirkonkylästä huomautettiin, että opaskyltin takasivu näkyy hyvin tielle. Siinä lukee nyt vain Salo, mutta voisi lukea myös Perniö, koska kartassa on kuitenkin infoa nimenomaan Perniön kohteista. Luvattiin viedä tästä palautetta Jaana Kostamolle, joka hoitaa asiaa.

Matildajärven ja Pesänlammen aloitteiden etenemisestä ei ole uutta tietoa, palataan niihin myöhemmin. **Perniön kirkonkylän** muut aloitteet on viety tiedoksi.

Särkisalon urheilukentän hoito. Vapaa-ajan lautakunta on päättänyt lakkauttaa kaupungin hoidon niiltä kentiltä, jotka eivät ole kaupungin omistuksessa. Tällainen kenttä on muun muassa Särkisalossa Meripirtin yhteydessä. Kenttä on ahkerassa käytössä, kesäisin on säännöllistä toimintaa neljänä iltana viikossa. Särkisalon urheilijat on Leader-hankkeella ja talkootyöllä kunnostaneet kenttää ja hankkineet siihen uuden siirtonurmen. Kastelu on myös hoidettu talkoilla. Särkisalo olisi muutoksen jälkeen ilman kaupungin ylläpitämää kenttää. Hoito eli lähinnä nurmen leikkuu on tähän asti ostettu Hälläpyörä Ky:lta. Hoitosopimus loppuu vuodenvaihteessa ja vapaa-ajan lautakunta on päättänyt, että Särkisalon kentän sopimusta ei uusita. Myös muut yhdistysten kentät, joita on aikaisemmin hoidettu kaupungin kustannuksella, jätetään hoitosopimuksen ulkopuolelle.

– Esitettiin, että omistusoikeus ei voi olla hoidon peruste vaan alueiden liikuntatarve ja kenttien käyttö pitää olla ratkaiseva. Särkisalon kunta ja sitten Salon kaupunki on hoitanut kenttää jo pitkään.

– Liikuntajärjestöjen seuraparlamentissa hoidosta luopuminen aiheutti ”keskustelua ja syvää huolta”. Parlamentti päätti lähettää asiasta kirjelmän vapaa-ajan lautakunnalle ja se tulee siellä uusintakäsittelyyn: <http://www.salo.fi/attachements/2018-10-29T08-30-0854.pdf>, pykälä 7.

Särkisalon kenttäasia tuli esille myös loppukeskustelussa: Kari Salminen: Kylissä on halu toimia kaupunkimme yhteiseksi hyväksi, mutta jos kaikki investoinnit ja määrärahat menevät pienelle kehälle keskustan alueelle, niin innostus voi laantua.

– Vartsalasta tuotiin esille, että myös **Vartsalan kenttä** on huonossa kunnossa. Ruohon on ajettu, mutta kenttä kaipaasi peruskunnostusta. Kenttä on päiväkodin vieressä ja talvella siinä on kyläyhdistyksen ylläpitämä luistelukaukalo. Asiasta on laitettu viestiä vapaa-ajan palveluille, mutta viesteihin ei ole edes saatu vastausta.

Lopuksi mainostettiin **kylämatkailuiltaa** seuraavana torstaina, järjestäjänä Ykkösakseli. Iltaan mahtuisi vielä pari kylää Salosta.

5. Susanna Raimi: Vartsalan kyläyhdistyksen toiminta ja hankkeet

Kyläyhdistyksen puheenjohtaja esitteli kylän aktiivista toimintaa. Monia asioita onkin rakennettu ja hoidetaan talkoovoimin: leikkipaikka, matonpesupaikka, grillikatos, ranta, luontopolku, jääkiekkokaukalo, asukasmarkkinointi, uusien kyläläisten huomioiminen ja erilaiset tapahtumat, joita on kymmenkunta vuodessa.

Uuden polun rakentamiseen saatiin Leader-tukea ja Raimi kehuu myös hyvää yhteistyötä kaupungin puistotiimin kanssa. Uutta Leader-hanketta suunnitellaan. Tärkeimmät tulokohteet ovat jäsenmaksut ja tapahtumien tuotot (myynti, arpajaiset jne.)

Kylä osallistui aktiivisesti myös alueen kaavan suunnitteluun sekä tonttien ja muiden alueiden raivaamiseen kaavan valmistumisen jälkeen. Alueen asukasmäärä onkin kasvanut (458 asukasta vuonna 2007 ja 508 asukasta vuonna 2017 lopussa (tilastoalue 734205 Vartsala).

6. Paula Achrén: Angelniemen kyläyhdistyksen toiminnan esittely

Angelniemi oli oma kuntansa, kunnes se liitettiin Halikkoon vuonna 1967. Kylällä on noin 400 asukasta ja 70 vapaa-ajan asuntoa. Kyläyhdistys perustettiin vuonna 1981 ja se osti seurojentalon Halikon kunnalta vuonna 2000. Käyttöaste on korkea ja talo saatu hyvään kuntoon. Siinä on myös asunto. Sali toimii viereisen Meri-Halikon koulun liikuntasalina. Lisäksi taloa vuokrataan myös juhliin ja kokouksiin. Vuokratuloilla saadaan talon kuluja katettua, mutta paljon tehdään myös talkootyötä.

Myös uimala on tärkeä sekä kyläläisille että muille salolaisille.

Koulu on Angelniemen ja Vartsalan yhteinen ja siinä on yli 80 oppilasta. Päiväkoti on Vartsalassa. Angelniemelläkin on tehty kaava, mutta se on jo hyvin vanha ja kaipaisi uudistamista. Lisäksi on tehty kyläsuunnitelmia ja parhaillaan kylässä on meneillään arkeologinen hanke: <http://merihalikonmullankaivajat.blogspot.com/>.

Linja-autoyhteydet ovat Angelniemen asukkaille tärkeitä, mutta niiden pitäisi myös palvella vapaa-ajan asukkaita ja muita satunnaiskäyttäjiä sekä erityisesti nuoria ja ikääntyviä.

Osa kylästä on Kemiön saaren puolella ja lossiyhteys myös öisin on asukkaille tärkeä turvallisuustekijä ja erityisesti yrittäjille ja työmatkalaisille tärkeä.

Uusia hankeideoitakin on: biovoimala (kylässä on iso karjatila sekä omena- ja muuta erikoisviljelyä), kauppa, katuvaloja, kevyen liikenteen väyliä.

7. Keskustelua kyläesittelyistä

- Kaupunginjohtaja toi esille losseihin liittyvät mahdolliset uudet tekniset ratkaisut.
- Kaupunginvaltuutettu Johanna Riski painotti, että Vartsalasta ja Angelniemeltä on vain 15 minuutin matka Halikon ja Salon palveluihin ja työpaikkoihin. Merellisyys ja kaunis luonto lisäävät alueen houkuttelevuutta asuinalueena ja alue on Salon helmi, jota ei tulisi jättää kehittämättä.

8. Seppo Juntti: Kaupungin vuoden 2019 talousarvio ja määrärahat eri alueille

Kaupungin talousjohtaja kertoi, että osallistuvaa budjetointia on kehitetty muun muassa Helsingissä ja Rovaniemellä. Eli varataan jokin siivu talousarviosta tai jonkun palvelualueen talousarviosta paikalliseen päätöksentekoon. Tähän ei vielä olla menossa Salossa, mutta mahdollisesti tällainen kehitys on tulossa. Vielä talousarvio käsitellään kokonaan keskitetysti.

Kuten aiemmin tuli esille, niin verotulot eivät ole kehittyneet aivan odotetusti ja kun kolme vuotta on maksettu lainoja pois, niin nyt joudutaan ottamaan uutta lainaa. Velkaantuminen on kuitenkin Salossa hyvin hallinnassa, meillä on keskimääräistä vähemmän lainaa asukasta kohti laskettuna.

Varsinaisia uusia leikkauksia ei ensi vuoden talousarvioon sisälly, mutta säästeliäs linja jatkuu. Lautakuntien esityksiä on jouduttu leikkaamaan. Investointiohjelma on kuitenkin kunnianhimoinen, joskus on parempi rakentaa uutta kuin korjata vanhaa. Esimerkkejä eri alueille kohdistuvista investoinneista on kerätty kalvoille.

Vesihuoltoa parannetaan myös myöntämällä edelleen kaupungin takauksia vesiosuuskunnille.

- Keskustelua: Tuotiin esille Angelniemen **Kokkilan vierasvenelaiturin** kunnostustarve.
 - Kysymys: Onko **Salaisten moottoriteliittymä** edelleen ohjelmassa? Vastaus: Varaus on edelleen olemassa, mutta liittymän rakentaminen edellyttäisi varmoja tiedossa olevia isoja investointeja alueelle.
 - Onko tarkoitus saada myyntituloja myymällä kaupungin kiinteistöjä? Esimerkiksi **Luodonpään tila** Vartsalan saaren eteläpäässä? Tila on hieno ja tila sekä lähisaaret sopisivat jatkossakin salolaisten virkistysalueeksi. Vastaus: Mistään myynnistä ei ole päätetty. Kaupungille mieleinen ostaja olisi metsähallitus. Saaret ja Luodonpään tila voisivat sopia osaksi Teijon kansallispuistoa.
 - Asia tuli esille myös loppukeskustelussa. Tuire Huttunen: Vartsalan saari ja erityisesti kaunis Luodonpään tila ovat tärkeitä osia kylää. Luodonpään tilan pitäisi säilyä yleisessä virkistyskäytössä. Paikallista kyläyhdistystä pitäisi tässä asiassa kuunnella. Lasse Rannikko muistutti myös siitä, että Luodonpään virkistyskäytöllä on pitkät perinteet, vaikka tila välillä on ollut vuokrattuna yksityiselle.
- Vastaus, Inna: Jos tila yritettäisiin myydä osaksi kansallispuistoa. Se edistäisi paikan kestäväää käyttöä, kaupunki on tällaisille alueille huono omistaja.
- Kaupunginjohtaja muistutti siitä, että tämä on viimeinen **Seppo Juntin** esittelemä talousarvio. Juntti sai kiitosta ja aplodit yleisöltä.

9. Loppukeskustelu

Keskustelu jatkui vilkkaana, joten kylähankkeiden esitys jätettiin pois. Kalvot viedään kuitenkin kaupungin kotisivuille.

– Maakuntaudistus? Vastaus, Inna: Varsinais-Suomelle on nyky suunnitelmien mukaan tulossa säästöpainetta, alue on uudistuksen euromääräinen häviöjä.

– Voitot ja tappiot? Vastaus, Inna: Kaupungit kilpailevat keskenään, vaikka myös yhteistyö on tärkeää. Salo on kuitenkin pärjännyt hyvin, uusia yrityksiä on tulossa, nyt on jo työvoimapulaa joillakin aloilla. Äkillisen rakennemuutoksen ÄRM-tuki saatiin hyödyllisesti käytettyä, se on ”voitto”, nyt on vähän ”hävitty” verottajalle.

– Särkisalon ja Vartsalan kenttäasioiden yhteydessä valitettiin myös siitä, että yhteydenottoihin ei aina saa vastauksia virkamiehiltä. Se turhauttaa aktiivisia asukkaita. Kaupunginvaltuutettu Johanna Riski korosti myös, että yhteydenpidon pitää toimia, myös vaikka esimiehien määrää on vähennetty. Pekka Rinne Rikala-seurasta toi esille monia asioita, joista yhdistykset huolehtivat. Niiden arvo olisi hyvä joskus laskea.

Vastaus, Inna: Kyllä, yhteydet pitää toimia ja asukkaiden aktiivisuutta kannustaa. Monet tutkimukset osoittavat, että yhdistyksille suunnattu euro tuo useita euroja takaisin, joten yhdistystoimintaa kaupunki tukee jatkossakin.

– Tuotiin esille esimerkki siitä, että rakennuslupaa saa nopeammin Paimiossa kuin Salossa. Esimerkiksi Hajala kilpailee naapurikunnan kanssa asukkaista ja Salo ei saisi olla hankalan maineessa rakennuspaikkakuntana.

Vastaus, Inna: Kyllä nopeitakin päätöksiä tehty, ymmärtääkseni tilastot kyllä kertovat, että Salossa hoidetaan rakennus- ja muita lupia nopeasti. Kuitenkin henkilökunta on vaihtunut ehkä liiankin paljon teknisellä puolella, joten vaihtelua lupien saannissa tietysti voi olla.

– Talousarviossa pitäisi päästä siihen, että rahat satsattaisiin enemmän hyvinvointiin ja ennaltaehkäisyyn, esimerkiksi liikuntaan ja vähemmän tarvittaisiin ongelmien korjaamiseen.

Vastaus, Inna: esimerkiksi urheilupuistoon on kyllä satsattu paljon, Salo on hyvä urheilukaupunki. Juntti: harrastuspaikkojen käyttömaksujen vertailuissa Salo on edelleen kärjessä alhaisilla maksuilla. Ja suosittelen perehtymistä Salon hyvinvointikertomukseen, se on hyvin tehty ja siinä on nostettu esille käytännön toimia hyvinvoinnin edistämiseksi: www.salo.fi/attachments/2018-06-12T12-30-48495.pdf

Muistion vakuudeksi

Henrik Hausen

kyläasiamies